

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ЛОГІСТИКИ

*Суворова І.М., Костильов О.О.
Національний авіаційний університет*

Abstract. *The conceptual foundations, evolution and methodology of logistics are considered. The evolution of logistics is analyzed. The main principles that affect logistics activity have been studied. An algorithm for the use of a system approach in the creation of logistics systems has been built.*

Логістика це найважливіший компонент діяльності кожної успішної компанії. По суті, логістика – це наука про управління матеріальними потоками. Логістика вкрай потрібна для того, щоб доставити потрібний товар, у потрібній кількості, у потрібному стані, у потрібне місце та у потрібний час. Головною метою логістики є задоволення потреб споживачів та ефективне функціонування підприємницької діяльності.

Отже, враховуючи сучасні потреби суспільства стає зрозуміло, що логістичні операції є основою будь-якої організації. Вони гарантують споживачеві вчасно та економічно ефективно доставляти продукцію.

Концептуальні засади, еволюція та методологія логістики відображають такі основні принципи:

1. Управління логістичними процесами.

Інтеграція: Логістика підкреслює важливість інтеграції різних ланок постачання та дистрибуції. Це дозволяє підвищувати продуктивність праці та оптимізувати витрати.

Планування: Визначення оптимального розподілу ресурсів для ефективного їх використання.

Контроль і координація: Логістика передбачає постійний контроль та координацію всіх ланок ланцюга постачання. Це дозволяє уникнути затримок і непорозумінь.

Оптимізація запасів: Забезпечення належного рівня запасів для підтримання безперебійності виробництва.

Якість і клієнтська спрямованість: Задоволення потреб клієнтів та забезпечення якості товарів і послуг.

2. Системна побудова логістики підприємства на основі методології загальної кібернетичної теорії систем з фіксуванням основних

моментів системного підходу: мети створення структури логістики та її функціонування, що спрямована на результативність підприємства та реалізації поставлених цілей, враховуючи всі можливі впливи зовнішніх факторів на систему.

Головне в процедурі організації матеріального потоку - це врахування потреб ринку. Якщо певний товар не користується попитом на ринку, то немає сенсу витратити на нього фінансові ресурси і власні зусилля, тому важливо вміти досліджувати і аналізувати потреби ринку. Крім цього, потрібно розраховувати можливі обсяги продажів товару.

3. Пріоритет розподілу товарів над їх виробництвом. Вважається, що важливіше спланувати і передбачити розподіл і збут товарів, ніж їх виготовити.

4. Необхідність встановлення оптимального рівня обслуговування клієнтів. Чим вищий рівень обслуговування – тим краще і компанії і споживачу, проте варто враховувати, що при цьому витрати організації на виготовлення і доставку товарів значно підвищуються, так само як і ціна на продукт, але низький рівень обслуговування – призводить до втрати великої кількості клієнтів. Тому тут важливо відчувати рівновагу та прийняти обґрунтоване рішення щодо рівня обслуговування [1].

Аналіз логістичного ланцюга потрібно вести з кінця процесу, тобто від пункту прибуття або призначення матеріального потоку та у напрямку, зворотному матеріальному потоку. Кожна логістична операція повинна відповідати потребам і вимогам наступних операцій.

Під час вдосконалення або проектування будь-якої окремої ланки логістичного ланцюга варто розглядати не ізольовано цю ланку, а весь логістичний ланцюг і проаналізувати, як зміни в одній ланці логістичного ланцюга вплинуть на весь матеріальний потік і загальні результати логістичного процесу.

Еволюція логістики відображає зміни та її розвиток впродовж часу. Логістика виникла і зростала від організації транспортування товарів до багатокомпонентної системи, що включає в себе різні аспекти управління ланцюгами постачання та операціями [2].

Виробнича логістика (початок 20-го ст.): Почалася розробка методів для покращення логістики виробництва, зокрема управління запасами та оптимізація виробничих процесів.

Логістика постачання (1950-1970 рр.): З'явилося поняття «логістики постачання», що означає зосередження на оптимізації стосунків з постачальниками та раціональному управлінні запасами.

Виходу на ринок та інтернаціоналізація (1980-2000-ті): Логістика стала більш важливою у міжнародній торгівлі та ланцюгах постачання. З'явилися глобальні логістичні компанії.

Управління ланцюгами постачання (2000-нині): Сучасна логістика більш спрямована на стратегічне управління ланцюгами постачання. Логістика об'єднує управління постачальниками, виробництвом, дистрибуцією та клієнтським обслуговуванням з метою досягнення оптимальної продуктивності та набуття конкурентних переваг.

Цифрова трансформація (сучасність): Завдяки використанню сучасних інформаційних технологій, таких як IoT, Big Data, AI та блокчейн, логістика стає все більше цифровою та автоматизованою. Вона розвивається в напрямку прозорості, ефективності та відповіді на вимоги споживачів у реальному часі.

Ця еволюція свідчить про те, наскільки важливою стала логістика в сучасному світі, як вона допомагає підприємствам підтримувати конкурентоспроможність та забезпечувати ефективне управління ланцюгами постачання.

Методологія логістики визначає підходи, методи та інструменти, які використовуються для аналізу, планування, реалізації та управління логістичними процесами в ланцюгах постачання. Методологія логістики розвивається з часом, враховуючи сучасні технології та тенденції в галузі.

Методологічною основою наскрізного управління матеріальним потоком є системний підхід, який показує, що кожна система є цілісною навіть тоді, коли складається з окремих підсистем. Системний підхід дозволяє побачити об'єкт, що вивчається і знаходиться в певних співвідношеннях і зв'язках один з одним, взаємодіють між собою, утворюють певну цілісність і взаємодіють з зовнішнім середовищем.

Функціонування логістичних систем характеризується наявністю складних зв'язків як усередині цих систем, так і на зовні. У цих умовах ухвалення рішень без врахування загальних цілей функціонування системи і вимог, що пред'являються до неї, може виявитися недостатнім, а можливо і помилковим [3].

Системний підхід розглядає об'єкт як систему, що складається з елементів, які закономірно структуровані та функціонально організовані. Системний підхід дозволяє розглядати логістику об'єкта дослідження як комплекс взаємопов'язаних підсистем, об'єднаних спільною метою, і дає змогу виявити її інтегральні характеристики, внутрішні та зовнішні зв'язки (рис.1).

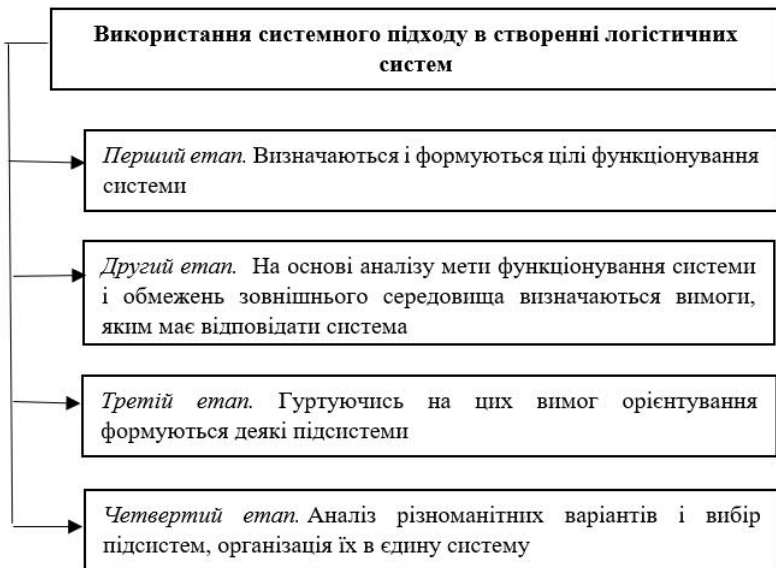

Рис.1. Використання системного підходу в створенні логістичних систем

Висновки

В наш час логістика знаходиться на вершині своїх можливостей. Логісти роблять все можливе, щоб доставити товар клієнту у найкоротший час. В майбутньому логістика, швидше за все, стане ще більш важливою для підприємств. Це пов'язано з наступними факторами: зростання глобалізації, розвиток технологій, впровадження нових технологій в логістиці, зміна вимог клієнтів.

Таким чином, логістика є важливим інструментом для підвищення ефективності діяльності підприємств і забезпечення їхньої конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Веб-сайт URL: <https://www.it.ua/knowledge-base/technology-innovation/supply-chain-management-scm>
2. Веб-сайт URL: <https://studfile.net/preview/5347416/page:8/#21>
3. Веб-сайт URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/38038/1/Bilovodska_Kyslyi_Olefirenko_Solyanyk.pdf;jsessionid=C51A2980873314A8554610A41FFB0628